

INARIJÄRVEN SÄÄNNÖSTELYSTÄ AIHEUTUVAN KALAKANTOJEN HOIDON
TARKKAILUTUTKIMUKSEN RAPORTTI VUODELTA 1981

Maa- ja metsätalousministeriö hyväksyi kirjeellä no 3827/61 MMM 1981 Inarijärven kalakantojen hoidon tarkkailututkimuksen suunnitelman vuodelle 1981. Vesihallitus asetti kirjeellä no 1133/450 VH 1980 määrärahan Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen käyttöön Inarijärven kalakantojen hoidon tarkkailututkimusta varten.

1. Kalastus Inarijärvellä vuonna 1980

Inarijärven saalisselvitys tehtiin postitiedusteluna. Saalisedot saatiin lähes 90 %:lta paikkakunnan kalastajista. Ulkokuntalaisten virkistyskalastajien saalisedustelun palautusprosentti oli 73. Inarijärvellä kalasti n. 400 paikkakuntalaista ruokakuntaa ja virkistyskalastuslunan lunasti 1 760 ulkokuntalaista kalastajaa. Eri kalastajaryhmät yhteenlaskien Inarilla kalasti n. 2 800 henkilöä. Tehokkaimmin kalastettu alue oli Jäkäläselkä, jolla kalasti noin kolmannes inarilaisista. Inarijärven ammatti-, kotitarve- ja virkistyskalastajien saalis oli yhteensä 113 tonnia eli 1,1 kg/ha. Inarin kuntalaisten osuus saaliista oli 94 % ja ulkokuntalaisten virkistyskalastajien osuus 6 %. Saaliista oli yli puolet siikaa eli 52 tonnia, harmaanieriää 10,5 tonnia, järvitaimenta samoin 10,5 tonnia ja nieriöitä 5,1 tonnia. Ammattimaisesti kalastavia ruokakuntia oli 64. Paikallinen väestö myi kolmanneksen saaliistaan ja kalan myynnistä saatiin tuloja 0,6 milj. markkaa. Myydystä kalasta oli 81 % siikaa ja 16 % lohensukuisia petokaloja. Inarijärven koko saaliin arvo oli 1,7 milj. markkaa kalastajahinnan mukaan. Kalan vähittäishinnan mukaan laskien saaliin arvo oli 2,5 milj. markan luokkaa. Inarijärven kalastusselvitys on liitteenä 1.

2. Kalakantanäytteiden kerääminen ja käsittely

Vuonna 1981 kerättiin järven eri osa-alueilta kalanäytteitä yhteensä 2 800 kpl. Ikämääritys suoritettiin 720 näytekalasta ja siikojen siivilähammaslukumäärä laskettiin 1 850 siikasta. Vuonna 1980 kerätyistä kalanäytteistä (n = 2 600) suoritettiin taannehtivat ikä- ja kasvumääritykset ja kalojen yksikötiedot koodattiin ATK-ohjelmaa varten. Selostus kalanäytteiden keräyksestä ja käsittelystä on liitteenä 2.

3. Kirjanpitokalastus

Vuonna 1981 piti päivittäistä kirjanpitoa saaliistaan, kalastukseen käytetystä työajasta sekä kalastuksesta saaduista tuloista ja sen aiheuttamista menoista 23 Inarijärven kalastajaa. Edellisenä vuonna 1980 kirjanpitokalastajia oli 27, joiden kirjanpitotietojen perusteella on laadittu yhteenveto kalastuksen kannattavuudesta Inarijärvellä vuonna 1980 (liite 3). Keskimääräinen tuntiansio kalastuksessa oli 7,16 mk/h. Lisäksi kalastajat ovat saaneet kalastusvahinkokorvauksia keskimäärin 14 736 mk/kalastaja/v, joita ei ole huomioitu ansiota laskettaessa.

4. Järvitaimenen smoltti- ja kutupyyntikokeilu Ivalojoen vesistössä

Järvitaimenen vaelluspoikasia (smoltteja) pyydystettiin sulkemalla rysällä Ivalojoen sivujoet Sotajoki ja Taimenjoki määräajaksi. Rysäpyynneillä saatuja järvitaimenen poikasia siirrettiin Sarmijärven kalanviljelylaitokselle emokalan- kasvatusta varten n. 100 kpl..

Kudulle nousevan taimenen pyyntikokeilu suoritettiin 18. - 28. 8. välisenä aikana Ivalojoella Kutturin kylän kohdalla. Pyydyksinä käytettiin kosteverkkoja. Lisäksi suljettiin Taimenjoki suustaan nousukalalta smolttirysällä 20. - 28.8. väliseksi ajaksi. Pyynneillä ei saatu yhtään kudulle nousevaa järvitaimenta. Tämä osoittaa, että Ivalojokeen kudulle nousevien Inarin järvitaimenten määrä on nykyään hyvin vähäinen. Pyynnin huonoon tulokseen saattoi vaikuttaa myös

poikkeuksellisen runsassateinen kesä (liite 4).

5. Tiedotustoiminta

Tarkkailututkimuksen vuosisuunnitelma ja -raportti esiteltiin kalastusoikeuden haltijoille tiedotustilaisuudessa Inarissa ja lisäksi tutkimuksesta on tiedotettu paikallisissa sanomalehdissä. Julkaistavaksi on jätetty käsikirjoitukset "Kalastus Inarijärvellä vuonna 1979" ja "Kalastuksen kannattavuus Inarijärvellä vuonna 1979". Kertomusvuonna valmistui opinnäytetyö "Inarijärven siikamuodot ja niiden ravinnonvalinta" (liite 5).

6. Määrärahan käyttö vuonna 1981.

Vesihallitus osoitti kirjeellä no 1133/450 VH 1980 tarkkailututkimuksen käyttöön vuodeksi 1981 tulo- ja menoarvion momentilta 30.40.14 siirtomäärärahoja 265 000 mk. Tämän lisäksi oli varattu vuodelta 1980 käyttämättä jäänyt summa 25 450 mk. Edellä esitettyjen töiden suorittamiseen on vuonna 1981 käytetty yhteensä 260 739,50 mk. Erittely määrärahan käytöstä on esitetty liitteessä 6. Tutkimukseen varattuja varoja jäi käyttämättä 29 700 mk. Varat esitetään käytettäväksi vuoden 1982 tarkkailuohjelman toteuttamiseen.